

Kód předmětu: SP7MP_MTP2 Metodologie 2
Číslo úkolu: Úkol č. 6
Jméno autora: Robin Horák
Učo: 255500

Téma: Efektivita využití e-learningu jako doplňku výuky anglického jazyka na základní škole

Problém: Možnost realizace a přínosnost různých forem e-learningu pro výuku anglického jazyka na základní škole

Otázka: Je technicky realizovatelné a přínosné využívat e-learningu jako doplňku výuky anglického jazyka na ZŠ? Které formy e-learningu jsou použitelné a přínosné ve výuce anglického jazyka na ZŠ?

Význam tématu

V dnešní době dochází k velmi rychlému rozvoji informačních technologií, které pronikají do všech odvětví a oblastí lidské činnosti. V oblasti vzdělávání, na kterou je tento výzkum zaměřen, se nám nabízí nové možnosti pro výuku – například e-learning, který se stává dostupnějším především díky rozvoji internetu v domácnostech. Zatímco u studentů na vysoké škole je přístup k internetu téměř nutností pro jejich studium, u dětí na základních školách bývá možnost využívání internetu a tedy i možnost e-learningu pro výuku opomíjena.

Tento výzkum navazuje na předchozí výzkum, jehož cílem bylo zjišťování technických možností a schopností žáků pracovat s informačními technologiemi a e-learningem. Součástí tohoto výzkumu bylo také pilotování testovacího kurzu, který byl průběžně modifikován podle potřeb žáků. Jelikož výzkum ukázal, že e-learningový kurz byl technicky realizovatelný a mezi žáky pozitivně přijatý, je žádoucí se této problematice věnovat i nadále v dalším výzkumu, který bude zaměřen na další možnosti a formy e-learningu. Jelikož tento výzkum bude probíhat na jiném vzorku, než probíhal předešlý, je nutné znovu ověřit, zda žáci mají dostatečné technické prostředky a znalosti pro práci s e-learningem.

Cíl výzkumu

Cílem výzkumu je zjistit, zda je možné efektivně využívat e-learningu jako doplňku výuky anglického jazyka na ZŠ. Nejprve je nutné ověřit, zda je možné a technicky realizovatelné využít tuto formu výuky, ve které by se jednalo především o domácí práci přes internet. Dále by se výzkum zaměřil na testování různých forem e-learningu na žácích ZŠ.

Výzkumné otázky

Hlavní

- Je možné využívat e-learningu jako doplňku výuky anglického jazyka na ZŠ?
- Které formy e-learningu jsou použitelné a přínosné ve výuce anglického jazyka na ZŠ?

Pracovní

- Je technicky realizovatelné využívat e-learningu jako doplňku výuky na vybrané ZŠ?
- Jaký mají žáci ZŠ vztah k práci na PC?
- Jaké mají žáci ZŠ možnosti využívat PC?
- Jaké jsou možnosti žáků ZŠ využívat Internet?
- Které formy e-learningu budou žáci preferovat?

Strategie výzkumu

Jelikož se bude jednat o dlouhodobější testování e-learningu na žácích ZŠ, tak sběr dat bude probíhat jak kvalitativně, tak kvantitativně. Kvantitativní charakter bude mít především předvýzkum, který bude zaměřen na to, zda je ve vybraných třídách ZŠ možné realizovat e-learningový kurz.

Kvantitativní charakter bude mít také závěrečné hodnocení kurzu/jeho jednotlivých částí ze strany žáků. Kvalitativní charakter bude mít řízený rozhovor s vyučujícím a pozorování aktivity a počínání žáků v kurzu (v tomto projektu bude popisována pouze kvantitativní část).

Kvantitativní část

Teoretické hypotézy

- Je možné využívat e-learningu jako doplňku výuky na ZŠ.
- Žáci ZŠ přijmou e-learning a budou ochotni pracovat touto formou i v budoucnu *

*Konkrétně se jedná o práci online formou plnění úkolů vztahujících se ke článkům nebo k poslechovým cvičením, formou online diskusí o různých tématech a formou online skupinových projektů.

Pracovní hypotézy

- Čím kladnější vztah k práci na PC žáci mají, tím je vyšší šance na úspěšné přijetí e-learningu mezi nimi

- Čím větší je možnost přístupu žáků k počítači s internetem, tím jsou vyšší šance na úspěšnou technickou realizaci e-learningového kurzu
- Čím větší spokojenost s testovaným e-learningovým kurzem, tím větší potenciál je ve využívání e-learningu na základních školách
- Čím větší spokojenost při práci online formou diskuzí, tím větší potenciál ve využití této formy e-learningu na základních školách
- Čím větší spokojenost při práci online formou skupinových projektů, tím větší potenciál ve využití této formy e-learningu na základních školách
- Čím větší spokojenost při práci online formou vypracování cvičení vztahujících se ke článku, tím větší potenciál ve využití této formy e-learningu na základních školách
- Čím větší spokojenost při práci online formou vypracování cvičení vztahujících se k poslechu, tím větší potenciál ve využití této formy e-learningu na základních školách

Konceptualizace

- *Kladný vztah k práci na PC* – je takový vztah, kdy žáci využívají počítač rádi a relativně často
- *Úspěšné přijetí e-learningu mezi žáky* – stav, kdy budou žáci s kurzem opravdu ochotni pracovat (podle statistiky přístupů do kurzu, podle doby strávené v kurzu atd.)
- *Možnost přístupu žáků k počítači s internetem* – zda žáci mají možnost využívat počítač s internetem
- *Úspěšná technická realizace kurzu* – stav, kdy žáci budou mít dostatečné vybavení a bude možné využívat e-learning
- *Spokojenost ...* – stav, kdy budou žáci pracovat s kurzem/typem úkolů rádi

Operacionalizace

- *Vztah k práci na PC* – Zda žáci považují práci na PC za svůj koníček/zda je pro ně práce na PC zajímavá/zda dovedou používat PC bez problému/zda se PC raději vyhýbají/četnost používání PC
- *Přijetí e-learningu mezi žáky* – Informace získané prostřednictvím pozorování aktivity studentů (statistika přístupů, příspěvky ve fóru, doba strávená v kurzu, atd.)
- *Možnost přístupu žáků k počítači s internetem* – vlastní počítač/počítač rodičů/počítač sourozenců/žádný počítač v domácnosti/omezený či neomezený přístup k internetu
- *Spokojenost ...* – hodnocení na škálách – přínosnost kurzu/typu cvičení, obtížnost, časová náročnost

Metoda sběru dat

Sběr dat pro kvantitativní část výzkumu bude probíhat pomocí dotazníkového šetření, které bude rozděleno na dvě části. První část dotazníkového šetření bude zaměřena na technické vybavení žáků a jejich schopnost práce s informačními technologiemi. Výzkumný vzorek bude do 60 respondentů z jedné základní školy – tedy asi 3-4 studijní skupiny. Nevýhoda tohoto výběru je ta, že výsledky není v žádném případě možné vztáhnout na celou populaci, jelikož škola byla vybrána cíleně – tedy s předpokladem, že žáci této školy budou mít dostatečné technické znalosti a prostředky. Velmi odlišná situace by byla samozřejmě na menších vesnických školách, či školách, kde je velké procento žáků ze sociokulturně znevýhodněného prostředí.

Druhá část výzkumu již bude zaměřena na práci s e-learningem. Nicméně druhou část výzkumu bude možné realizovat pouze za předpokladu, že alespoň jedna studijní skupina bude schopná tuto formu výuky absolvovat, tedy budou-li žáci mít dostatečné vybavení a znalosti pro práci s informačními technologiemi.

Ukázka dotazníku

- 1) Vyber tvrzení, který nejlépe vystihuje tvůj vztah k počítačům.
 - a. Práce na počítači je mým koníčkem
 - b. Práce na počítači mě docela baví a pracuji na něm často
 - c. Práce na počítači mě moc nebaví, ale dovedu počítač používat bez problému
 - d. Práce na počítači mě nebaví ani trochu, a pokud to jde, raději se jí vyhnu
- 2) Máš možnost doma pracovat na počítači?
 - a. Ano mám, mám dokonce svůj vlastní počítač
 - b. Ano mám, ale počítač není jen můj
 - c. Nemám možnost doma pracovat na počítači
- 3) Máte doma Internet?
 - a. Ano máme a můžu se na něj připojit kdykoliv
 - b. Ano máme, ale nemůžu jej využívat kdykoliv
 - c. Internet doma nemáme
- 4) Jako moc se ti líbilo diskutovat se spolužáky na fórech? (oznámkuj jako ve škole)
 - a. 1
 - b. 2
 - c. 3
 - d. 4
 - e. 5

- 5) Jako moc se ti líbilo pracovat ve skupině na vašem projektu? (oznámkuj jako ve škole)
- 1
 - 2
 - 3
 - 4
 - 5
- 6) Jako moc se ti líbila samostatná práce v kurzu? (oznámkuj jako ve škole)
- 1
 - 2
 - 3
 - 4
 - 5
- 7) Máš zájem pracovat s e-learningem i nadále?
- Určitě ano
 - Spíše ano
 - Nevím
 - Spíše ne
 - Určitě ne
- 8) Pokud máš zájem pracovat s e-learningem i nadále, kterou formou bys chtěl/chtěla pracovat?
(Můžeš vybrat i více možností)
- Diskutovat na fórech
 - Pracovat na skupinovém projektu
 - Pracovat v kurzu samostatně
- 9) Která aktivita pro tebe byla nejvíce časově náročná?
- Diskutování na fórech
 - Práce na skupinovém projektu
 - Samostatná práce v kurzu
- 10) Která aktivita tě bavila nejvíce?
- Diskutování na fórech
 - Práce na skupinovém projektu
 - Samostatná práce v kurzu
- 11) Která aktivita tě bavila nejméně?
- Diskutování na fórech
 - Práce na skupinovém projektu
 - Samostatná práce v kurzu

12) Co myslíš, při které aktivitě ses naučil/naučila nejvíce?

- a. Při diskutování na fórech
- b. Při práci na skupinovém projektu
- c. Při samostatné práci v kurzu

13) Máš nějaká návrhy či připomínky k diskutování na fórech? Pokud ano, napiš jaké.

14) Máš nějaká návrhy či připomínky k práci na skupinovém projektu? Pokud ano, napiš jaké.

15) Máš nějaká návrhy či připomínky k samostatné práci v kurzu? Pokud ano, napiš jaké.

Možné problémy při výzkumu

Jak již bylo zmíněno výše, výsledky výzkumu není v žádném případě možné vztáhnout na celou populaci, jelikož škola byla vybrána cíleně – tedy s předpokladem, že žáci této školy budou mít dostatečné technické znalosti a prostředky. Velmi odlišná situace by byla samozřejmě na menších vesnických školách, či školách, kde je velké procento žáků ze sociokulturně znevýhodněného prostředí.

Při výzkumu může také nastat možnost, že se nepodaří najít třídu žáků, kteří by měli dostatečné technické vybavení a znalosti. V tomto případě by samozřejmě nebylo možné přistoupit k testování různých forem e-learningu.

Během testování různých forem e-learningu můžou a pravděpodobně budou mít žáci různé technické problémy, které bude potřeba řešit, což také spadá do výzkumu – přesněji řečeno do jeho kvalitativní části. Nicméně se mohou vyskytnout tak závažné technické problémy, které nebude možné vyřešit.

Použitá literatura

(citační norma MLA – projekt bude použit pro diplomovou práci na Katedře anglického jazyka a literatury)

Aranda, Natalie. *A Brief History of E-learning and Distance Education*. EzoneArticles.com, 20 Mar. 2007. Web. 18 Mar. 2010.

Berge, Zane. L. "Facilitating Computer Conferencing: Recommendations From the Field." *Educational Technology*. 1995. PDF file.

"Distance Education at Glance." University of Idaho, n.d. Web. 16 Oct. 2010.

Ellis, Ryann. "Field Guide to Learning Management Systems." *ASTD Learning Circuits*. 2009. Web. 18 Mar. 2010.

“Guidelines for Creating Student Services Online.” WCET LAAP Project, n.d. Web. 16 Oct. 2010.

Hrbáček, Jiří. “Využití distančních studijních opor v prezenční výuce.” *Školní vzdělávací programy*. 2006. PDF file.

Kruse, Kevin. What are Synchronous and Asynchronous Training? E-learningGuru.com, n.d. Web. 18 Mar. 2010.

Květoň, Karel. “Úloha e-learningu na školách.” *Základní informace pro manažery vzdělávání*. 2005. PDF file.

Moore, Michael G., and Greg Kearsley. *Distance Education: A Systems View*. 2nd ed. Belmont, CA: Thomson Wadsworth, 2005. Print.

Sharma, Pete, and Barney Barrett. *Blended Learning: Using technology in and beyond the language classroom*. Oxford: Macmillan Education, 2007. Print.

Váňová, Tamara, and Anna Váňová. *Moodle v síti*. Brno : Tribun, 2008. Print.

White, Cynthia. *Language Learning in Distance Education*. Cambridge: Cambridge University Press, 2003. Print.

OK